

ΜΙΑ ΞΕΧΩΡΙΣΤΗ ΜΕΡΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΠΑΝΩΦ

Πριν από πάρα πολλά χρόνια ζούσε ένας γέρος τσαγκάρης. Το όνομά του ήταν Πανώφ. Το σπίτι του ήταν πολύ μακριά από δω, σ' ένα χωριό στα βάθη της απέραντης Ρωσίας.

ΡΟΛΟΣ 1: (ποδιά τσαγκάρη, καλαπόδι)

Κάλφας

Καλησπέρα σας και γρήγορα θα σας αφήσω γιατί έχω πολλή δουλειά! Είμαι ο κάλφας του μπαρμπα-Πανώφ, δηλαδή ο βοηθός του. Ελπίζω το επάγγελμά μας να μην χαθεί ποτέ! Με το σουβλί, τη φαλτσέτα, το αμόνι και τη σακοράφα δουλεύω πάνω στον πάγκο μας και ράβω καινούρια παπούτσια πάνω στο καλούπι. Τρέχω για να προλάβω!

Ο μπαρμπα-Πανώφ δεν ήταν πλούσιος. Όλη η περιουσία του ήταν ένα μικρό δωμάτιο που έβλεπε στον δρόμο του χωριού. Από την πόρτα του περνούσαν πού και πού οι γείτονές του, απαραίτητοι τεχνίτες για κάθε πόλη και χωριό.

ΡΟΛΟΣ 2: (σφυρί, κεφαλομάντιλο, φούστα που να θυμίζει χωριατοπούλα)

Γυναίκα του Πεταλωτή

Καλημέρα, μπαρμπα-Πανώφ! Σου έφερα πίσω το σφυρί που δάνεισες στον άντρα μου, γιατί το βράδυ έφτιαξε το δικό του. Μας έσωσες χτες! Δέκα άλογα του έφεραν να πεταλώσει. Ευτυχώς που είχε παραγγείλει πολλά καρφιά στον σιδερά. Είναι καλός πεταλωτής, αλλά χωρίς το σφυρί σου τι θα έκανε; Άντε, καλή δύναμη για σήμερα!

ΡΟΛΟΣ 3: (ποδιά τσαγκάρη, τραγιάσκα, ένα επιπλέον παντελόνι για το σκηνικό)

ΠΑΝΩΦ: Καλημέρα! Ευχαριστώ!

ΡΟΛΟΣ 4:

Ράφτρα (μεζούρα, κεφαλομάντιλο, φούστα που να θυμίζει χωριατοπούλα)

Έτοιμο το παντελόνι σου, μπαρμπα-Πανώφ! Το είχαμε μετρήσει σωστά και το ύφασμα που μας έδωσε η υφάντρα θ' αντέξει όλο το χειμώνα. Τι να κάνουμε; Όλη μέρα κι όλη νύχτα με το λυχνάρι τρυπιέμαι με βελόνες και καρφίτσες, αλλά ράφτρα σαν κι εμένα δεν έχει άλλη το χωριό μας. Καλή σου μέρα!

ΠΑΝΩΦ: Ευχαριστώ! ... Καλημέρα!

ΡΟΛΟΣ 5:

Γυναίκα του γανωματή (κεφαλομάντιλο, φούστα που να θυμίζει χωριατοπούλα)

Γεια σου, μπαρμπα-Πανώφ! Τώρα που δε χιονίζει ο άντρας μου, ο γανωματής, θα γυρίσει τα γύρω χωριά να γανώσει τα μπακίρια. Άμα έχεις τίποτα κατσαρολικά και καζάνια έτοιμα να σκουριάσουν, θα στα φτιάξει μόλις γυρίσει. Θα πάρω και καινούριο ύφασμα από την υφάντρα, γιατί το παλιό του κοντεύει να λιώσει από το τρίψιμο. Πάω και στον σιδερά για την τσιμπίδα του. Άντε γεια!

ΠΑΝΩΦ: *Γεια!... Στο καλό!*

Βέβαια κι ο μπαρμπα-Πανώφ ήταν πολύ καλός τεχνίτης και πολλοί ήταν οι άνθρωποι που είχαν ανάγκη από την τέχνη του. Έτσι δεν του έλειπαν ποτέ τα απαραίτητα.

ΡΟΛΟΣ 6:

Γυναίκα φαροφύλακα (κεφαλομάντιλο, φούστα που να θυμίζει χωριατοπούλα)

Καλημέρα, κύριε τσαγκάρη! Τόσα χρόνια φαροφύλακας ο άντρας μου, πάντα σε σένα με στέλνει για να του φτιάξεις μπότες. Πρέπει να είναι γερές για να μπορεί να σκαρφαλώνει στον φάρο, όποτε πιάνει κακοκαιρία. Τα μέτρα τα έχεις κρατήσει σίγουρα, γιατί εκείνος δεν μπορεί ν' αφήσει το πόστο του! Θα ξαναπεράσω μεθαύριο.

ΡΟΛΟΣ 7:

Καραβομαραγκός (γαλότσες ή μπότες, μεγάλο πινέλο μπογιατζή, καπελάκι ναυτικό ή τραγιάσκα)

Γεια σας, τέτοιες μπότες θέλω κι εγώ, κύριε τσαγκάρη. Είμαι καραβομαραγκός κι όλη μέρα μαστορεύω τις ξύλινες βάρκες στη λίμνη. Άλλη θέλει καινούριο τιμόνι, άλλη θέλει βάρη κι άλλη θέλει καλαφάτισμα. Όλοι οι ψαράδες εμένα περιμένουν, οπότε μη με ξεχάσεις!

ΠΑΝΩΦ: *Εντάξει.*

ΡΟΛΟΣ 8:

Ντελάλης (τραγιάσκα κι ένα επιπλέον ζευγάρι παπούτσια στο χέρι)

Ακούσατε, ακούσατε! Σήμερα θα περάσει γιατρός από το χωριό μας! Όποιος είναι άρρωστος να έρθει στην πλατεία!

ΡΟΛΟΣ 7:

Καραβομαραγκός

Να κι ο ντελάλης!

ΡΟΛΟΣ 8:

Ντελάλης

Βράχνιασα πια απ' τις πολλές φωνές! Άσε που απ' το πολύ περπάτημα θέλω τρεις φορές τον χρόνο καινούριες σόλες. Αλλά ποιος θα πει τα νέα, άμα λείψω εγώ; Έχεις έτοιμα τα παπούτσια μου, μπαρμπα-Πανώφ;

ΠΑΝΩΦ: *Έτοιμα! ... Στο καλό!*

ΡΟΛΟΙ 6,7,8:

Άντε γεια!

Η γυναίκα του μπαρμπα-Πανώφ είχε πεθάνει και τα παιδιά του είχαν μεγαλώσει, φεύγοντας και φτιάχνοντας δικές τους οικογένειες μακριά. Δεν είχε πια κανέναν κοντά του, εκτός από τον κάλφα του. Αλλά κι αυτός κάθε απόγευμα πήγαινε στη γυναίκα του και στα παιδιά του. Παρ' όλα αυτά ο καλός τσαγκάρης δεν έπαυε να είναι πάντα γελαστός και κεφάτος, πρόθυμος να χαιρετήσει και να εξυπηρετήσει.

Μα σήμερα είναι μια αλλιώτικη μέρα. Φτάσαμε στην καρδιά του χειμώνα. Αύριο ξημερώνει παραμονή Χριστουγέννων κι ο μπαρμπα-Πανώφ, νιώθει πιο έντονη τη μοναξιά του.

ΠΑΝΩΦ: *Ω, Θεέ μου!*

ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Βράδιασε πια κι ο μοναχικός ηλικιωμένος τσαγκάρης κατεβάζει από το ψηλό ράφι τα πολύτιμα χαρτιά του. Εκεί ο γραμματικός πριν από χρόνια τού είχε αντιγράψει από το Ευαγγέλιο της εκκλησίας όσα είχαν γίνει τη νύχτα των Χριστουγέννων στη Βηθλεέμ. Ακόμα θυμάται τα λόγια του:

ΡΟΛΟΣ 9:

Γραμματικός (χαρτιά, καλαμάρι ή πένα, βιβλίο)

Πρόσεξε, μπαρμπα-Πανώφ, μη σου ροκανίσει τα χαρτιά κανένας ποντικός! Δύσκολα βρίσκει κανείς χαρτί για γράψιμο. Πρέπει να κόψει ξύλα ο ξυλοκόπος κι ο μυλωνάς να αλέσει το ξύλο στον νερόμυλο... πού να σου λέω τώρα! Έκανα μεγάλα και καθαρά γράμματα για να τα καταλαβαίνεις. Τον νου σου, λοιπόν!

Έτσι, ο μπαρμπα Πανώφ κάθεται στην αναπαυτική πολυθρόνα του κι αρχίζει να διαβάζει με προσοχή την ιστορία της γέννησης του Χριστού. Εκείνη τη νύχτα στη Βηθλεέμ πουθενά δε βρισκόταν τόπος για να γεννήσει η Παναγία. Όλες οι πόρτες ήταν κλειστές!

ΡΟΛΟΣ 10 : Γυναίκα 1 (κεφαλομάντιλο, φούστα που να θυμίζει χωριατοπούλα)

*Αλίμονο αν άνοιγα την πόρτα στον καθένα
που έρχεται και μου ζητά στέγη και φαγητό.
Φτωχός αν είναι ή άρρωστος, τι να με νοιάζει εμένα;
Τον ασπρομάλλη γέροντα που τώρα είχε χτυπήσει
και τη γυναίκα που μωρό σύντομα θα γεννήσει,
τώρα πού να τους νοιάζομαι; Τι ν' ανακατευτώ;*

ΡΟΛΟΣ 11 : Γυναίκα του πανδοχέα (ποδιά, κεφαλομάντιλο, φούστα που να θυμίζει χωριατοπούλα)

*Τον άντρα μου ξεχάστε τον, που είναι πανδοχέας!
Κόσμος πολύς στη Βηθλεέμ τώρα έχει μαζευτεί.
Χρυσάφι τον γεμίσανε σαν να 'ταν βασιλέας!
Κάθε γωνιά νοικιάστηκε σ' όποιον φλουριά έχει δώσει,
το φαγητό ετοιμάστηκε κι όποιος πεινά, ας πληρώσει.
Αδύνατον στο χάνι μας τόπος πια να βρεθεί.*

ΡΟΛΟΣ 12 : Γυναίκα 2 (κεφαλομάντιλο, φούστα που να θυμίζει χωριατοπούλα)

*Εμένα με συγκίνησε τούτη η σκηνή λιγάκι.
Μόνη μέσα στην παγωνιά μια νέα κοπελιά,
στον κόσμο ετοιμάζεται να φέρει ένα μωράκι...
Μην είμαι κι υπερβολική, στο σπίτι δεν τους βάζω,
αλλά στο στάβλο έρχομαι και μια γωνιά αδειάζω.
Κοντά στα ζώα ας βρουν κι αυτοί μια ήσυχη φωλιά.*

Διάφορες σκέψεις περνούν από το μυαλό του γέρο τσαγκάρη. Πόσο θα ήθελε να πρόσφερε ο ίδιος καταφύγιο στον Ιωσήφ, τη Μαρία και τον νεογέννητο Χριστό!

ΠΑΝΩΦ: Ω, Θεέ μου! Αν έρχονταν εδώ σε μένα θα τους έβαζα να κοιμηθούν στο δικό μου ζεστό κρεβάτι. Θα είχα έτσι και λίγη συντροφιά.

ΡΟΛΟΣ 13:

Μαμή (σεντόνι, κεφαλομάντιλο, φούστα που να θυμίζει χωριατοπούλα)

Σίγουρα θα φώναζε τότε κι εμένα ο καλός μας τσαγκάρης! Είμαι η μαμή του χωριού. Όποια γυναίκα είναι έτοιμη να γεννήσει με ειδοποιεί, ακόμα και μέσα στη νύχτα, μόλις την πιάσουν οι πόνοι και τρέχω να τη βοηθήσω. Βράζω νερό, ετοιμάζω καθαρά πανιά και ζεστές κουβέρτες και με υπομονή της δίνω κουράγιο. Για σκέψου να κρατούσα στην αγκαλιά μου το Θείο Βρέφος!

ΡΟΛΟΣ 14:

Παπλωματού (καλάθι με μπαμπάκι, κεφαλομάντιλο, φούστα που να θυμίζει χωριατοπούλα)

Μετά οπωσδήποτε θα ειδοποιούσε κι εμένα ο μπαρμπα-Πανώφ. Μια καλή παπλωματού χρειάζεται μέσα στο χειμώνα. Με προσοχή θα γέμιζα το πάπλωμά του με μπόλικο μπαμπάκι, που πρώτα θα το χτυπούσα με το δοξάρι μου. Έπειτα θα το έραβα με ωραία σχέδια και θα σκέπαζα τον μικρό Χριστό!

ΡΟΛΟΣ 15:

Υφάντρα (μικρή κουρελού, κεφαλομάντιλο, φούστα που να θυμίζει χωριατοπούλα)

Χωρίς ένα ζεστό κιλίμι μπροστά στην κούνια Του, θα πάγωνε με τέτοιο καιρό! Τέτοια κιλίμια, μόνο μια υφάντρα σαν κι εμένα φτιάχνει στον αργαλειό της. Περνώ με τη σαΐτα το νήμα πατώντας με τέχνη τα δυο ποδαρικά. Το λέει και το τραγούδι: «Μαλαματένιος ο αργαλειός και φίλντισι το χτένι και μια κοπέλα λυγερή, που τραγουδά κι υφαίνει».

ΡΟΛΟΣ 16:

Κεντήστρα (γυαλάκια, κουβαρίστρα, κεφαλομάντιλο, φούστα που να θυμίζει χωριατοπούλα)

Δεν πιστεύω να ξεχνούσατε κι εμένα! Ποιος θα κεντούσε τα σεντόνια που θα κοιμόταν το μωρό της Παναγίας; Όλες τις προίκες στο χωριό μας εγώ, η κεντήστρα, τις έχω ετοιμάσει. Έχω κλωστές με όλα τα χρώματα και θα ετοιμάζα πολύχρωμα λουλούδια κι όμορφα πουλιά στο άψε-σβήσε!

Ο μπαρμπα-Πανώφ συνεχίζει να διαβάζει μέσα στη νύχτα. Άγγελοι, λέει, κατέβηκαν έπειτα στη γη εκείνο το βράδυ να ειδοποιήσουν τους βοσκούς για το σπουδαίο γεγονός.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ (ΡΟΛΟΣ 17) (για τα ρούχα θα ενημερωθείτε)

*Αιώνες τώρα έρχομαι από ψηλά στη γη,
να δω πώς ζουν οι άνθρωποι, με πόνο στην ψυχή.
Βλέπω πολέμους φοβερούς, φτώχεια και δυστυχία,
βλέπω τη ζήλια στις καρδιές αλλά και την κακία.
Την ευτυχία ο άνθρωπος δεν μπόρεσε να βρει.*

ΑΓΓΕΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ (ΡΟΛΟΣ 18) (για τα ρούχα θα ενημερωθείτε)

*Κι όμως πόσο προσπάθησε! Κατάκτησε τη φύση,
ουρανοξύστες έφτιαξε, όλα τα' χει ερευνήσει,
κι αν με διαστημόπλοια πηγαίνει ως τ' αστέρια,
δεν μπόρεσε με τον εχθρό να δώσουνε τα χέρια.
Όλη η σοφία κι η πρόοδος τι να τον ωφελήσει;*

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΡΙΤΟΣ(ΡΟΛΟΣ 19) (για τα ρούχα θα ενημερωθείτε)

*Γι' αυτό και ανεβαίνοντας ξανά προς το Θεό,
έφερνα πάντα προσευχές από τον κόσμο αυτό,
να έρθει πάλι εδώ στη γη η αληθινή ειρήνη,
η καλοσύνη, η ομορφιά και η δικαιοσύνη
και πάντα αναρωτιόμουνα: «Πώς είναι δυνατόν;»*

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ(ΡΟΛΟΣ 20) (για τα ρούχα θα ενημερωθείτε)

*Μα τώρα ξέρω! Ο Θεός που όλα τα μπορεί,
αρκεί λιγάκι θέληση ανθρώπινη να δει,
δεν άφησε να ξεχαστεί η ελπίδα των παιδιών Του
κι έστειλε απόψε, σαν μικρό μωρό, στη γη το Γιο Του.
Θαύμα τέτοιο απίστευτο, ποιος τάχα είχε σκεφτεί;*

ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ(ΡΟΛΟΣ 21) (για τα ρούχα θα ενημερωθείτε)

*Τρέχουμε τώρα βιαστικοί μαζί με το Αστέρι,
που πάνω από το σπήλαιο ουράνιο φως θα φέρει,
να πούμε νέο χαρούμενο, πρώτα στους ταπεινούς,
τους ήσυχους και στοργικούς αλλά κι απλούς βοσκούς,
πως ο Χριστός γεννήθηκε! Χαρά σ' όποιον το ξέρει!*

ΒΟΣΚΟΣ ΠΡΩΤΟΣ(ΡΟΛΟΣ 22) (για τα ρούχα θα ενημερωθείτε)

*Είμαστε άραγε σίγουροι; Ακούν καλά τ' αυτιά μας;
Θυμήθηκε ο καλός Θεός τη φτωχική γενιά μας
κι αντί να πάει στους άρχοντες, στων βασιλέων τα πλούτη,
βάζει σ' εμάς να τραγουδούν οι άγγελοι όλοι τούτοι:
'Ηρθ' ο Χριστός να γεννηθεί
σε φάτνη απλή και ταπεινή;*

ΒΟΣΚΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ(ΡΟΛΟΣ 23) (για τα ρούχα θα ενημερωθείτε)

*Απίστευτο μου φαίνεται! Και όμως είν' αλήθεια!
Τους είδα με τα μάτια μου! Δεν είναι παραμύθια!
Είπανε δόξα στο Θεό και επί γης ειρήνη,
πως όποιος θέλει τώρα πια, θα βρει την καλοσύνη.
'Ηρθ' ο Χριστός να γεννηθεί
σε φάτνη απλή και ταπεινή!*

ΒΟΣΚΟΣ ΤΡΙΤΟΣ(ΡΟΛΟΣ 24) (για τα ρούχα θα ενημερωθείτε)

*Εμπρός, λοιπόν, ας τρέξουμε πρώτοι για να Τον δούμε!
Ξέρουμε πού να ψάξουμε τ' αστέρι μόλις βρούμε.
Τα λίγα προβατάκια μας ο Θεός θα τα προσέχει,
Εκείνος, που η Παναγιά στην αγκαλιά Τον έχει.
'Ηρθ' ο Χριστός να γεννηθεί
σε φάτνη απλή και ταπεινή!*

Και τότε ξεκίνησαν από την Ανατολή τρεις σοφοί Μάγοι, συνεχίζει να διαβάζει ο μπαρμπα-Πανώφ, γιατί είδαν στον ουρανό ένα παράξενο, λαμπερό αστέρι. Ήταν ο Γασπάρ, ο Μελχιόρ και ο Βαλτάσαρ.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΓΑΣΠΑΡ(ΡΟΛΟΣ 25) (για τα ρούχα θα ενημερωθείτε)

*Μήνες αλήθεια πέρασαν από τη νύχτα εκείνη,
που ερευνώντας πρόθυμα το σκοτεινό ουρανό,
ψάχνοντας τα μυστήρια που κρύβει η επιστήμη,
είδα αστέρι που όμοιο σίγουρα δε θα δω.*

*Άνθρωπος γίνεται ο Θεός,
το νιώθει αυτό κάθε πιστός!*

ΜΕΛΧΙΟΡ(ΡΟΛΟΣ 26) (για τα ρούχα θα ενημερωθείτε)

*Γράμματα αν έμαθα πολλά στου κόσμου τα σχολεία,
Μάγο κι αν με ονόμασαν με γνώση θαυμαστή,
τ' αστέρι βλέπω του Θεού πως δείχνει τη Σοφία,
που τα παιδιά Του θέλησε να σώσει και να βρει.*

*Άνθρωπος γίνεται ο Θεός,
το νιώθει αυτό κάθε πιστός!*

ΒΑΛΤΑΣΑΡ(ΡΟΛΟΣ 27) (για τα ρούχα θα ενημερωθείτε)

*Τι κι αν ο νους μου δε χωρά τέτοιο μεγάλο θαύμα;
Τι κι αν αλλιώτικους θεούς ο λαός μου προσκυνά;
Ταξίδεψα και κόπιασα, κι είναι σπουδαίο πράγμα,
που την Αλήθεια αντίκρισα και έχω στην καρδιά.*

*Άνθρωπος γίνεται ο Θεός,
το νιώθει αυτό κάθε πιστός!*

Διαβάζοντας, όμως, για τους Τρεις Μάγους και τα πολύτιμα δώρα που έφεραν στον Χριστό, ο μπαρμπα-Πανώφ σκέφτεται με λύπη πως, αν ο Χριστός ερχόταν στο σπίτι του, ο ίδιος δεν θα είχε τίποτα, ούτε ένα δώρο να Του δώσει!

Ξαφνικά, ένα χαμόγελο ζωγραφίζεται στο πρόσωπό του και τα μάτια του λάμπουν. Το βρήκε! Σηκώνεται από την πολυθρόνα του και πηγαίνει στον πάγκο του. Πίσω του έκρυβε, καλά φυλαγμένα, τα ωραιότερα παιδικά παπουτσάκια που είχε κάνει ποτέ! Να τι θα έδινε στον μικρό Χριστό, αν ερχόταν στο σπίτι του!

ΠΑΝΩΦ: Ω, Θεέ μου! Είναι λίγο σκονισμένα αλλά είναι ό, τι πρέπει για αγοράκι!

ΡΟΛΟΣ 28:

Λούστρος (τραγιάσκα)

Μήπως άκουσα σκονισμένα παπούτσια; Ελπίζω να μην ξεχάσει ο μπαρμπα-Πανώφ να φωνάξει εμένα, τον μοναδικό λούστρο του χωριού μας! Έχω πάντα το κασελάκι, τις βούρτσες και τα βερνίκια μου έτοιμα. Διπλώνω τα μπατζάκια των παντελονιών και προστατεύω με λεπτό χαρτί τις κάλτσες του πελάτη. Αλλά για τέτοια μικρά ποδαράκια δε χρειάζεται τόση δουλειά!

Ο μπαρμπα-Πανώφ γέρνει χαμογελαστός στην πολυθρόνα του και τα μάτια του κλείνουν. Κοντεύει να ξημερώσει πια. Μέσα στη ζεστασιά και το λιγοστό φως ονειρεύεται με τι λόγια θα νανούριζε το Θείο Βρέφος, αν καταδεχόταν να τον επισκεφτεί.

ΡΟΛΟΣ 29:

Νεράιδα 1 (για τα ρούχα θα ενημερωθείτε)

Κοιμάται το τριαντάφυλλο κοντά στη μαντζουράνα,

κοιμάται το παιδάκι μας με τη γλυκιά του μάνα.

Κοιμάται το παιδάκι μας στην αργυρή του κούνια,

στην αργυρή και στη χρυσή και στη μαλαματένια.

Κοιμήσου συ, παιδάκι μου, κι εγώ σε νανουρίζω,

κι εγώ την κούνια σου κουνώ, γλυκά να σε κοιμίζω.

ΡΟΛΟΣ 30:

Νεράιδα 2(για τα ρούχα θα ενημερωθείτε)

Κοιμήσου αστρί, κοιμήσου αυγή, κοιμήσου, νιο φεγγάρι,

κοιμήσου, κυρά θάλασσα με το χρυσό σου ψάρι.

Κοιμήσου και παράγγειλα παπούτσια στον τσαγκάρη,

να σου τα κάνει κόκκινα με το μαργαριτάρι.

Κοιμήσου μες στην κούνια σου και στα παχιά πανιά σου,

κι η Παναγιά η Δέσποινα να είναι συντροφιά σου.

Μα ξαφνικά, μια φωνή ακούγεται στο δωμάτιο:

ΧΡΙΣΤΟΣ: *Μπαρμπα-Πανώφ!*

ΠΑΝΩΦ : *Ποιος είναι;*

ΧΡΙΣΤΟΣ: *Μπαρμπα-Πανώφ, εκδήλωσες την επιθυμία να με δεις. Θέλεις να έρθω στο μαγαζάκι σου και να μου προσφέρεις κάποιο δώρο. Παραμονή Χριστουγέννων, λοιπόν, από την αυγή ως το σούρουπο, να ξέρεις πως κάποια στιγμή θα χτυπήσω την πόρτα σου! Πρόσεξε, να με αναγνωρίσεις εσύ, γιατί εγώ δε θα σου πω Ποιος είμαι.*

Κι ύστερα όλα ησύχασαν. Ο μπαρμπα-Πανώφ έτριψε τα μάτια του και πετάχτηκε γρήγορα απ' την πολυθρόνα του.

ΠΑΝΩΦ: *Ναι! Αυτός ήταν! Μπορεί να ήταν όνειρο, αλλά δε με πειράζει. Εγώ θα προσέχω κάθε χτύπημα στην πόρτα μου. Φυσικά, ο Χριστός δεν ήταν πάντα ένα μωρό στη φάτνη. Έγινε μεγάλος άνδρας, αληθινός Βασιλιάς! Θα είμαι πολύ προσεκτικός, ώσπου να Τον αναγνωρίσω.*

Κι έτσι ο μπάρμπα Πανώφ ετοιμάστηκε γρήγορα. Ήταν ακόμα σκοτεινά, μα εκείνος, αντί να κοιμηθεί, άναψε φωτιά κι έβρασε μπόλικο ζεστό τσάι. Ετοίμασε και μερικά παξιμάδια για τον μεγάλο Επισκέπτη του. Μετά γύρισε την πολυθρόνα του προς το παράθυρο και κάθισε περιμένοντας με ανυπομονησία. Μόλις ξημέρωσε για τα καλά, ακούστηκαν χτυπήματα στην πόρτα.

ΠΟΡΤΑ

ΠΑΝΩΦ: Λες να είναι Αυτός; Περάστε! Α, ο γαλατάς...

ΡΟΛΟΣ 31:

Γαλατάς (τραγιάσκα, άσπρη ποδιά, κανάτα)

Χρόνια πολλά, μπαρμπα-Πανώφ! Είπα να φέρω και σήμερα λίγο φρέσκο γάλα. Όλες οι νοικοκυρές όλο και κάτι παραπάνω θα μαγειρέψουν για το γιορταστικό τραπέζι και θα το χρειαστούν. Έχω έτοιμη έξω την καρδάρα με το γάλα. Να μου δώσεις την κανάτα σου να σου τη γεμίσω. Ποπό, κρύο που κάνει σήμερα!

ΠΑΝΩΦ: Πιες λίγο τσάι να ζεσταθείς. Χρόνια πολλά και σ' ευχαριστώ!

ΡΟΛΟΣ 31: Γαλατάς

Κι εγώ ευχαριστώ που με ζέστανες! Γεια σου!

ΠΟΡΤΑ

ΠΑΝΩΦ: Λες να είναι Αυτός; Περάστε! Α, ο καρεκλάς κι ο αμαξάς...

ΡΟΛΟΣ 32:

Καρεκλάς (τραγιάσκα, μικρό σακί τύπου Άη Βασίλη)

Χρόνια πολλά, μπαρμπα-Πανώφ! Πέρασα να σε χαιρετήσω. Σήμερα θα πάω κι εγώ στην οικογένειά μου στο διπλανό χωριό. Μια βδομάδα έμεινα κι έφτιαξα όλες τις ψάθινες καρέκλες του χωριού σας. Είχα ξεράνει πολλά δεμάτια με χόρτα το καλοκαίρι κι έτσι μου έφτασαν. Τώρα ποιος ξέρει πότε θα σας ξαναδώ.

ΡΟΛΟΣ 33:

Αμαξάς (τραγιάσκα)

Θα τον πάρω εγώ μαζί μου! Είναι κρίμα να πάει με τα πόδια μ' αυτό το κρύο. Θα πάρουμε τον αραμπά που είναι σκεπαστός για να βάλουμε και τα πράγματά του. Ποιος ξέρει; Μπορεί να συναντήσουμε και κανέναν άλλον στον δρόμο να τον πάρουμε κι αυτόν, μην περπατάει Χριστουγεννιάτικα.

ΠΑΝΩΦ: Μπράβο! Πάρτε κανένα παξιμάδι για τον δρόμο. Στο καλό!

ΡΟΛΟΣ 32:

Καρεκλάς

Ευχαριστούμε για το κέρασμα!

ΡΟΛΟΣ 34:

Γυναίκα καπνοδοχοκαθαριστή (κεφαλομάντιλο)

Μπήκα κι εγώ μπαρμπα-Πανώφ! Είμαι η γυναίκα του καπνοδοχοκαθαριστή. Χτες έπεσαν τα ξύλινα τσόκαρά του στα μισοσβησμένα κάρβουνα, έτσι όπως σκαρφάλωνε στην καμινάδα. Όλος ο κόσμος τέτοιες μέρες θέλει καθαρή την καμινάδα του! Έχεις τίποτε παλιά να μου δανείσεις;

ΠΑΝΩΦ: *Ευχαρίστως. Χρόνια πολλά!*

ΡΟΛΟΣ 34:

Γυναίκα καπνοδοχοκαθαριστή

Ο Θεός να σ' έχει καλά! Τρέχω γιατί δεν έχει άλλα και με περιμένει. Χρόνια πολλά!

ΠΑΝΩΦ: *Λες να πέρασε και να μην Τον είδα; Πότε θα έρθει;*

ΠΟΡΤΑ

Α, η πόρτα!

ΡΟΛΟΣ 35:

Ξυλοκόπος (τραγιάσκα, μποτάκια, μικρό σακί τύπου Άη Βασίλη)

Χρόνια πολλά, μπαρμπα-Πανώφ! Μόλις γύρισα από το βουνό με πολλά δεμάτια ξύλα κι είπα να σου φέρω μερικά. Έτσι θα ξεπληρώσω τις μπότες που μου έφτιαξες. Βγήκαν πολύ γερές, ό,τι πρέπει για το δάσος και σ' ευχαριστώ. Σκαρφαλώνω παντού χωρίς να γλιστρώω και τρέχω μακριά καθώς πέφτει ο κορμός. Μαζί μου ήρθε κι ο γουναράς.

ΡΟΛΟΣ 36:

Γουναράς (τραγιάσκα, μποτάκια, πατάκι ή άλλο κομμάτι σε τέτοιο μέγεθος, που να θυμίζει γούνινο ύφασμα)

Κι εγώ θα ξεπληρώσω τις δικές μου μπότες με μια ωραία γούνα για να φτιάξεις και δικές σου! Δε θα μπορούσα χωρίς αυτές να πηγαίνω κάθε τόσο στα χωριά ψάχνοντας τι ζώα έπιασαν οι κυνηγοί. Χρειάζομαι τα καλύτερα δέρματα για να δουλέψω. Παλτά, καπέλα, γάντια, τέτοιες μέρες όλοι μου τα ζητάνε μ' αυτό το κρύο. Σ' ευχαριστώ, μπαρμπα-Πανώφ!

ΠΑΝΩΦ: *Κι εγώ σας ευχαριστώ. Χρόνια πολλά! Βρε καλώς τον καστανά μας!*

ΡΟΛΟΣ 37:

Καστανάς (τραγιάσκα, ποδιά, μποτάκια)

Καστανάς τον χειμώνα, παγωτατζής το καλοκαίρι! Τι να κάνουμε; Δουλεύουμε ανάλογα με τον καιρό. Μπορεί να με ζεσταίνει καλά η φουφού μου, αλλά τα πόδια μου θα πάγωναν δίχως τις γούνινες μπότες που μου έφτιαξες. Για να σ' ευχαριστήσω έφερα λίγα φρεσκοψημένα κάστανα. Χρόνια πολλά!

ΠΑΝΩΦ: *Επίσης! Να'σαι καλά!*

ΡΟΛΟΣ 38:

Ακονιστής (τραγιάσκα, μικρό σακί τύπου Άη Βασίλη)

Ο ακονιστής, μαχαίρια, ψαλίδια ακονίζω, ο ακονιστής... Κυρ τσαγκάρη όλο και κάποιο ψαλίδι και καμιά φαλτσέτα θα θες να σου ακονίσω. Άντε για να πάω κι εγώ στο χωριό μου και στα παιδάκια μου!

ΠΑΝΩΦ: *Εντάξει. Πιες λίγο τσάι κι ακόνισέ μου τα εργαλεία στην αυλή. Να κι η αμοιβή σου!*

ΡΟΛΟΣ 38:

Ακονιστής

Χρόνια πολλά αφεντικό!

Η ώρα περνούσε. Ο μπαρμπα-Πανώφ έκανε βόλτες πάνω κάτω γεμάτος αγωνία. Σήμερα βρήκαν να περάσουν όλοι απ' το τσαγκαράδικο; Δεν προλάβαινε να παρακολουθεί τον δρόμο όπως υπολόγιζε. Μήπως είχε περάσει ο Χριστός; Μπορεί να τον είδε απασχολημένο και να μην σταμάτησε. Δυστυχία του!

ΠΟΡΤΑ

ΠΑΝΩΦ: *Επιτέλους! Νάτος! Μπααα... Καλώς τες. Πώς κι έτσι όλες μαζί; Καμιά άλλη δεν είχατε να φέρετε; Αν ήρθατε για κουβέντα, δεν μπορώ, περιμένω επισκέψεις.*

ΡΟΛΟΣ 39:

Γυναίκα του αχθοφόρου (κεφαλομάντιλο, φούστα που να θυμίζει χωριατοπούλα)

Με το καλό να τις δεχτείς. Ήρθα μήπως χρειάζεσαι βοήθεια στις δουλειές του σπιτιού, μπαρμπα-Πανώφ. Ο άντρας μου, ο αχθοφόρος, είναι άρρωστος στο κρεβάτι και χρειαζόμαστε χρήματα. Κουβαλούσε μέρες πολλές τα μπαούλα του καινούργιου άρχοντα και στο τέλος κουρασμένος γλίστρησε στη σκάλα του αρχοντικού. Μπορώ να σου πλύνω τίποτε ρούχα ή να σου μαγειρέψω, αν θες.

ΡΟΛΟΣ 40:

Γυναίκα του αγωγιάτη (κεφαλομάντιλο, φούστα που να θυμίζει χωριατοπούλα)

Θα τη δάνειζα εγώ, κυρ τσαγκάρη, αν μπορούσα. Ο άντρας μου, ο αγωγιάτης, έπαιρνε πάντα καλά χρήματα στο αγώι κι έτσι βοηθούσαμε πολύ κόσμο. Θα ξέρεις, όμως, ότι ένα μουλάρι μας ψόφησε απ' το κρύο κι έτσι ο άντρας μου δεν μπορεί να κάνει πολλά δρομολόγια με το ένα που μας έμεινε. Δύσκολα τα πράγματα!

ΡΟΛΟΣ 41:

Γυναίκα του καρβουνιάρη (κεφαλομάντιλο, φούστα που να θυμίζει χωριατοπούλα)

Για όλους μας δύσκολα! Ο άντρας μου ο καρβουνιάρης ρωτάει αν χρειάζεσαι κάρβουνα για τη φωτιά. Τα περσινά μας βράχηκαν και πήγε πίσω όλη η δουλειά. Θα πήγαινε και στο διπλανό χωριό, αλλά τα παιδιά τον θέλουν σπίτι μας Χριστουγεννιάτικα. Βλέπω πως δεν έχεις και πολλά κάρβουνα, καλέ μου μπαρμπα-Πανώφ.

ΠΑΝΩΦ: *Κάρβουνα χρειάζομαι. Τα σεντόνια μου θέλουν ένα καλό πλύσιμο κι εσύ μια ζεστή γούνα. Πάρτε και τα ξύλα από την είσοδο να τα μοιραστείτε για τη φωτιά σας. Χρόνια πολλά!*

ΡΟΛΟΙ 39, 40, 41:

Χρόνια πολλά!

ΠΟΡΤΑ

ΠΑΝΩΦ: *Αχ! Ας είναι Αυτός!*

ΡΟΛΟΙ 42, 43, 44, 45: Κορίτσια 1,2,3,4

Να τα πούμε;

ΠΑΝΩΦ: *Να τα πείτε!*

ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΡΟΛΟΣ 42: Κορίτσι 1 (φούστα ή φόρεμα, τριγωνάκι για κάλαντα)

Είμαστε τα κορίτσια του παραματευτή, μπαρμπα- Πανώφ! Ο μπαμπάς μας γυρίζει εδώ κι εβδομάδες στα χωριά για να πουλήσει ζεστά υφάσματα και Χριστουγεννιάτικα δώρα. Μας λείπει πάρα πολύ! Κι εσένα σου λείπουν τα εγγονάκια σου, όμως, ε;

ΡΟΛΟΣ 43: Κορίτσι 2 (φούστα ή φόρεμα, τριγωνάκι για κάλαντα)

Βγήκαμε να πούμε τα κάλαντα και σ' αφήσαμε τελευταίο. Κάθε χρόνο μας δίνεις το καλύτερο κέρασμα! Είσαι σαν παππούς μας. Όποτε ο μπαμπάς φεύγει, μας λέει: «Δε φοβάμαι για σας! Θα σας προσέχει ο καλός τσαγκάρης».

ΡΟΛΟΣ 44: Κορίτσι 3 (φούστα ή φόρεμα, τριγωνάκι για κάλαντα)

Φέτος όμως άργησε πολύ! Πρώτη χρονιά που δεν έχει έρθει παραμονή Χριστουγέννων. Θα έφερνε και χρήματα για να σου παραγγείλουμε παπούτσια για το μωρό μας. Η μαμά ντρεπόταν να σου το πει και δε φανταζόταν πως ο μπαμπάς θα καθυστερούσε τόσο πολύ!

ΠΑΝΩΦ: *Ποιο μωρό;*

ΡΟΛΟΣ 45: Κορίτσι 4 (φούστα ή φόρεμα, τριγωνάκι για κάλαντα)

Δεν έμαθες πως η μαμά μας γέννησε ένα αγοράκι; Έχουμε τώρα κι έναν μικρό αδελφό! Όλο κλαίει, αλλά όταν μεγαλώσει θα παίζει μαζί μας και θα μας κυνηγάει πέρα-δώθε. Έτσι κάνουν τ' αγόρια. Όμως τώρα έφτασαν τα Χριστούγεννα και δεν έχει παπουτσάκια για την εκκλησία.

Ο μπαρμπα Πανώφ σκέφτηκε αμέσως τα παπούτσια που κρατούσε για τον μικρό Χριστό. Πώς να τα δώσει; Δε θα είχε πια κανένα δώρο για τον Επισκέπτη Του. Γινόταν όμως και ν' αφήσει το μικρό χωρίς Χριστουγεννιάτικα παπούτσια;

ΠΑΝΩΦ: *Το κέρασμά σας είναι γάλα και κάστανα φέτος.*

ΡΟΛΟΙ 42, 43, 44, 45: Κορίτσια 1,2,3,4

Κάστανα!!!

ΠΑΝΩΦ: *Κι αυτά για το αδερφάκι σας!*

ΡΟΛΟΙ 42, 43, 44, 45: Κορίτσια 1,2,3,4

Ευχαριστούμε μπαρμπα-Πανώφ!

Ο γέρο τσαγκάρης είδε απ' τη μισάνοιχτη πόρτα πως σκοτείνιαζε πια.

ΡΟΛΟΣ 46:

Μπαρμπέρης (τραγιάσκα, ποδιά, μεταλλικό μπολ σαν μικρή λεκάνη)

Άντε καληνύχτα, μπαρμπα Πανώφ. Έκλεισα κι εγώ το μπαρμπέικο. Όλοι φρεσκοξυρισμένοι ήθελαν να είναι αύριο για την εκκλησία. Ξέπλυνα και τις λεκάνες μου και μοσχομύρισε ο δρόμος από τις πούδρες και τα σαπούνια. Ευτυχώς είχα και βοηθό τον μυλωνά σήμερα γιατί το φαντάστηκα πως θα'χα πολλή δουλειά.

ΡΟΛΟΣ 47:

Μυλωνάς (τραγιάσκα, ποδιά, μεταλλικό μπολ σαν μικρή λεκάνη)

Ε, βέβαια, είναι ο καλύτερός μου φίλος! Εξάλλου εγώ δουλεύω μόνο φθινόπωρο και άνοιξη με το σταρένιο και το καλαμποκίσιο αλεύρι στον μύλο μου. Κάθε δουλειά έχει τα δικά της. Πήγα, λοιπόν, να βοηθήσω. Κάτι έκανα κι εγώ, ετοιμάζα σαπουνάδα, καθάριζα τα ψαλίδια, σκούπιζα τα ξυράφια... Άντε χρόνια πολλά!

ΠΑΝΩΦ: *Και του χρόνου!*

Ο καημένος ο μπαρμπα Πανώφ! Όλη μέρα περίμενε τον μεγάλο Επισκέπτη, μα Αυτός δεν ήρθε ποτέ. Προσπαθούσε να είναι χαμογελαστός μέχρι την τελευταία στιγμή, αλλά τώρα είναι πολύ λυπημένος.

ΠΑΝΩΦ: *Τελικά όλα ήταν ένα όνειρο. Κρίμα! Ήθελα τόσο να Τον δω.*

Κάθεται άκεφος στην πολυθρόνα του και χαμηλώνει το φως. Αλλά τότε... Είναι πολύ παράξενο. Σαν να περνούν από μπροστά του όλοι οι επισκέπτες της σημερινής ημέρας... Ο ντελάλης... η παπλωματού... τα κοριτσάκια τουπραματευτή... Κι όλοι τον ρωτούν...

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ

«Εμένα δε με είδες;» «Κι εμένα μπαρμπα Πανώφ δε με γνώρισες;» «Με ξέχασες εμένα;»

ΠΑΝΩΦ: *Μα ποιος επιτέλους είσαι εσύ; Ποιος είσαι; Πες μου!*

ΧΡΙΣΤΟΣ

Εγώ είμαι που πεινούσα και μου έδωσες να φάω. Ήθελα να μιλήσω και με άκουσες. Κρύωνα και με πήρες μέσα και με ζέστανες... Δεν είχα παπούτσια και μου φόρεσες. Όλοι αυτοί οι άνθρωποι που βοήθησες σήμερα – όλη την ώρα που στεκόσουν πλάι τους και βοηθούσες – ήμουνα Εγώ! Εμένα βοήθησες. Εμένα δέχθηκες σήμερα, μπαρμπα-Πανώφ!

Μια ζεστασιά γέμισε τη χαρούμενη καρδιά του γέρο τσαγκάρη. Χαμογέλασε πλατιά και είπε:

ΠΑΝΩΦ: Ω, Θεέ μου! Ήρθε τελικά! Ήταν εδώ, λοιπόν, μαζί μου όλη τη μέρα!

ΑΥΛΑΙΑ